
FSMA_2019_03 dd. 8/01/2019

Omzetting IORP II

Toepassingsveld:

Instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening (IBP's)

Samenvatting/Doelstelling:

Deze mededeling vestigt de aandacht van de IBP's op een aantal nieuwe wettelijke verplichtingen als gevolg van de omzetting van IORP II waarmee de IBP's vanaf nu moeten rekening houden.

Structuur:

1. INLEIDING	2
2. GOVERNANCE	3
2.1. Beleidslijnen (art. 76/1, § 1, vierde lid, 5° en 6° WIBP).....	3
2.2. Sleutelfuncties (art. 77/2 e.v. WIBP).....	4
2.3. professionele betrouwbaarheid en passende deskundigheid (Art. 77 WIBP)	5
2.4. Risicobeheer en eigen-risicobeoordeling (ORA) (Art. 76/1, § 2 en 95/1 WIBP).....	8
2.5. Uitbesteding (Art. 78 WIBP)	9
3. GRENSOVERSCHRIJDENDE ACTIVITEITEN EN OVERDRACHT	9
4. DIVERSE ASPECTEN	10
4.1. Medelen van significante wijzigingen (art. 54 WIBP).....	10
4.2. Multiwerkgevers-IBP's zonder banden (Art. 20/1 WIBP).....	11
4.3. Beleggingen – permanente inventaris (Art. 90 e.v. en 93 WIBP).....	11
4.4. Overdrachten (art. 133 WIBP).....	12
4.5. Formele aanpassing van documenten (Art. 162/1, § 1 WIBP)	12
4.6. e-Corporate	12
5. OVERZICHTSTABEL OVERGANGSMAATREGELEN	13

1. INLEIDING

De richtlijn (EU) 2016/2341 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2016 betreffende de werkzaamheden van en het toezicht op instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening (IBPV's) (herschikking)¹ (hierna IORP II) houdt een herziening en aanvulling in van de richtlijn 2003/41/EG van 3 juni 2003² (hierna IORP I). De voornaamste nieuwigheden in IORP II hebben betrekking op de regels in verband met grensoverschrijdende activiteiten, de governance en de informatieverplichtingen.

De wet van 11 januari 2019³ heeft de wet van 27 oktober 2006 betreffende het toezicht op de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening (hierna WIBP) gewijzigd in het kader van de omzetting van IORP II⁴. Die wijzigingen zijn op **13 januari 2019** in werking getreden.

Om de omzetting van IORP II te voltooien moeten nog een aantal uitvoeringsmaatregelen van de WIBP worden aangepast⁵.

De FSMA neemt zich voor om in de loop van 2019 haar verwachtingen ten aanzien van de invulling van de, al dan niet nieuwe of gewijzigde, wettelijke vereisten kenbaar te maken door middel van circulaires. Daarbij zullen de bestaande circulaires, zoals die over deugdelijk bestuur, worden herwerkt in functie van de betrokken wetswijzigingen en zullen circulaires over thema's zoals bv. de SIP, de prudente aanleg van technische voorzieningen en het financieringsplan worden uitgewerkt.

De FSMA vond het niettemin aangewezen om nu reeds in deze mededeling te wijzen op een aantal aangelegenheden die de onmiddellijke aandacht van de IBP's verdienen. Ze slaan in het bijzonder op de overgangsbepalingen en op de zaken die onmiddellijk gevolgen hebben voor de kennisgevingprocedures ten aanzien van de FSMA.

Gelet op hun onlosmakelijke band met het sociaal recht inzake de aanvullende pensioenen, laat deze mededeling de nieuwe transparantieplichtingen⁶ buiten beschouwing.

Deze mededeling richt zich, zeker voor wat betreft de overgangsbepalingen, tot de IBP's die op **13 januari 2019**, datum van inwerkingtreding van de wijzigingen, al over een vergunning beschikken. De bepalingen van de WIBP zijn immers onverkort van toepassing op de IBP's die na die datum worden vergund.

¹ PB L354 van 23 december 2016, blz. 37.

² Richtlijn 2003/41/EG van het Europees Parlement en de Raad van 3 juni 2003 betreffende de werkzaamheden van en het toezicht op instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening, PB L 235 van 23 september 2003, blz. 10 en 2003L0041 van 20 juni 2003, blz. 1 (laatste geconsolideerde versie).

³ De wet van 11 januari 2019 tot omzetting van de Richtlijn (EU) 2016/2341 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2016 betreffende de werkzaamheden van en het toezicht op instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening (IBPV) en tot wijziging van de wet van 27 oktober 2006 betreffende het toezicht op de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening (BS 23 januari 2019). De voorbereidende werken zijn consulteerbaar via volgende link: <http://www.lachambre.be/kvvcr/showpage.cfm?section=/flwb&language=nl&cfm=/site/wwwcfm/flwb/flwbn.cfm?legislat=54&dossierID=3395>.

⁴ Tenzij anders aangeduid, slaan de verwijzingen naar de WIBP in deze mededeling op de bepalingen van de WIBP, zoals gewijzigd door de wet van 11 januari 2019.

⁵ De belangrijkste zijn het koninklijk besluit van 12 januari 2007 betreffende het prudentieel toezicht op de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening en het koninklijk besluit van 5 juni 2007 betreffende de jaarrekening van de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening.

⁶ Art. 96 e.v. WIBP.

Tot slot, het proportionaliteitsbeginsel is een belangrijk principe in IORP II en de WIBP. Ook het toezicht van de FSMA is doordrongen van dit principe. De reikwijdte en intensiteit van de verwachtingen van de FSMA kunnen variëren naargelang van de aard, de omvang en de complexiteit van de activiteiten van de IBP. De FSMA beoordeelt per individuele IBP de begrippen "aard", "omvang" en "complexiteit" van de risico's en de activiteiten en houdt hierbij rekening met alle omstandigheden. De toepassing van het proportionaliteitsbeginsel betekent echter niet dat "kleinere" IBP's kunnen worden vrijgesteld van de basisvereisten. Het houdt wel in dat de wijze waarop de verwachtingen van de FSMA worden ingevuld, zoals inzake detail en formalisering van bijvoorbeeld het governance-systeem, kan worden aangepast op maat van de IBP, zonder evenwel aan effectiviteit in te boeten ten aanzien van de doelstelling van de betrokken governance-voorschriften.

2. GOVERNANCE

IORP II bevat een uitgebreide regeling over de governance. De omzetting hiervan in de Belgische wetgeving impliceerde de invoering van de governance-voorschriften in de WIBP zelf. De facto zullen de "nieuwe" wettelijke governance-vereisten echter geen grote revolutie veroorzaken voor de meeste IBP's. Vergelijkbare governance-richtlijnen golden voorheen immers reeds op grond van de invulling die de FSMA via haar circulaire⁷ had gegeven aan de open normen van IORP I inzake behoorlijk bestuur⁸. De omzetting van IORP II heeft zich dan ook voor een groot stuk vertaald in het overnemen en verfijnen van de bestaande "soft law" in de wetgeving zelf.

In titel II, hoofdstuk V, WIBP werd meer bepaald een nieuwe afdeling II ingevoegd over de beleidsstructuur en de organisatie van een IBP. Deze afdeling werd opgedeeld in de volgende onderafdelingen:

Onderafdeling I – governance-systeem

Onderafdeling II – vereisten voor een deskundig en betrouwbaar bestuur

Onderafdeling III – beloningsbeleid

Onderafdeling IV – sleutelfuncties

Onderafdeling V – uitbesteding

Onderafdeling VI - diverse organisatorische aspecten.

In deze mededeling wordt enkel ingegaan op de nieuwigheden en de overgangsmaatregelen. Later volgen één of meerdere circulaire⁹ die de verwachtingen van de FSMA in verband met de verschillende thema's nader zullen toelichten.

2.1. Beleidslijnen (ART. 76/1, § 1, VIERDE LID, 5° EN 6° WIBP)

IBP's moeten een aantal schriftelijke beleidslijnen opstellen. Deze hebben betrekking op het risicobeheer, de interne audit, de actuariële activiteiten (indien van toepassing) en het beloningsbeleid⁹. Hoewel deze verplichting nieuw kan lijken in de Belgische context, kwamen deze

⁷ Zie in het bijzonder Circulaire CPP-2007-2-WIBP van 23 mei 2007 over het deugdelijk bestuur van de IBP's met verdere uitleg in de bijhorende nota CPP-2007-2-WIBP van diezelfde datum over de prudentiële verwachtingen van de CBFA inzake het deugdelijk bestuur van IBP's.

⁸ Art. 77 van de WIBP, vóór de omzetting van IORP II, schreef voor dat de IBP moet beschikken over "een aan haar werkzaamheden aangepaste beleidsstructuur, administratieve en boekhoudkundige organisatie en interne controle".

⁹ Art. 77/1 WIBP.

onderwerpen voorheen ook al in meer of mindere mate aan bod in de door de FSMA verwachte sleuteldocumenten en beleidslijnen, zoals het charter van de interne audit, het belangenconflictenbeleid en het financieringsplan. De FSMA nodigt de IBP's uit om de opstelling van de vereiste beleidslijnen aan te grijpen als een gelegenheid om een grondige beoordeling te doen van de betrokken aspecten van hun werking.

De IBP's beschikken over een termijn tot **31 december 2020** voor de opstelling en formele aanpassing van hun beleidslijnen¹⁰.

2.2. SLEUTELFUNCTIES (ART. 77/2 E.V. WIBP)

De WIBP bepaalt dat een IBP vier doeltreffende en permanente sleutelfuncties moet opzetten:

- de risicobeheerfunctie,
- de actuariële functie, voor zover relevant¹¹,
- de compliancefunctie, en
- de interneauditfunctie.

Deze vier sleutelfuncties ondersteunen in het bijzonder de raad van bestuur in de uitoefening van zijn toezichtstaken. Ze hebben voortaan ook een signaalfunctie¹² ten aanzien van de FSMA (zie verderop).

Enkel de risicobeheerfunctie is nieuw. De actuariële functie vervangt de functie van aangewezen actuaris.

De IBP wijst voor elke sleutelfunctie ten minste één onafhankelijke persoon aan van binnen of buiten de IBP als verantwoordelijke voor de functie. Deze persoon mag zich laten bijstaan door andere personen maar blijft wel zelf de eindverantwoordelijkheid dragen.

Om proportionaliteitsredenen (omvang, aard, schaal, complexiteit en risicoprofiel van de beheerde activiteiten) kan worden aanvaard dat de functie van verantwoordelijke voor een sleutelfunctie wordt gecumuleerd met een andere functie of het uitvoeren van andere taken voor de IBP, met uitzondering van de interne auditfunctie die te allen tijde onafhankelijk moet zijn van de overige sleutelfuncties. Weerom met uitzondering van interne audittaken, kunnen ook de personen die de verantwoordelijke bijstaan betrokken zijn bij andere functies of taken binnen de IBP. In die gevallen moeten zowel de betrokken personen als de IBP waakzaam zijn voor mogelijke belangenconflicten.

De IBP mag een sleutelfunctie geheel of gedeeltelijk uitbesteden.

Artikel 77/2, § 2, vijfde lid, WIBP schrijft voor dat de verantwoordelijke voor een sleutelfunctie en de personen die hem bijstaan, in beginsel moeten verschillen van de personen die in de bijdragende onderneming een soortgelijke functie uitoefenen. Om redenen van proportionaliteit, en dus rekening houdend met de omvang, de aard, de schaal en de complexiteit van haar activiteiten, kan de IBP echter soortgelijke sleutelfuncties toch laten uitoefenen door dezelfde personen als in de bijdragende onderneming, mits de IBP verantwoordt hoe zij de eventuele belangenconflicten met de bijdragende onderneming zal voorkomen en desgevallend beheersen, en hierover een beleid uitwerkt.

¹⁰ Art. 162/1, § 1 WIBP.

¹¹ De actuariële functie moet enkel worden ingesteld in de in artikel 77/4, § 1, WIBP bedoelde gevallen. Dit is wanneer de IBP een pensioenregeling beheert die dekking biedt tegen biometrische risico's of in een beleggingsrendement of een bepaald uitkeringsniveau voorziet.

¹² Art. 77/2, § 4 WIBP.

De WIBP vertrouwt de personen die verantwoordelijk zijn voor een sleutelfunctie voortaan een signaalfunctie ten aanzien van de FSMA toe¹³. Deze belangrijke functie houdt in dat de verantwoordelijke voor een sleutelfunctie de FSMA op de hoogte moet stellen:

- wanneer hij een substantieel risico heeft ontdekt dat de IBP niet zal voldoen aan een belangrijke wettelijke bepaling en dit risico een ernstige impact kan hebben op de belangen van de aangeslotenen en pensioengerechtigden; of
- wanneer hij een significante materiële inbreuk heeft vastgesteld op de regelgeving die geldt voor de IBP en haar activiteiten;

en hij dit risico of deze inbreuk aan de raad van bestuur heeft meegedeeld en de raad van bestuur niet tijdig de passende corrigerende maatregelen heeft getroffen.

De WIBP voorziet in de nodige overgangsmaatregelen om de continuïteit van de werking van IBP's te verzekeren:

- de personen die vóór de inwerkingtreding van de WIBP, zoals gewijzigd door de wet van 11 januari 2019, door de IBP's waren aangesteld als aangewezen actuaris, compliance officer en interne auditor worden van rechtswege geacht de verantwoordelijke te zijn voor respectievelijk de *actuariële, de compliance- en de interne auditfunctie* tot hun herbenoeming of de benoeming van een andere verantwoordelijke voor de betrokken functie, en dit tot ten laatste **31 december 2020**¹⁴;

De persoon die vóór 13 januari 2019 aangesteld was als aangewezen actuaris dient in 2019 nog een verslag over het boekjaar 2018 aan te leveren volgens de modaliteiten die golden vóór de omzetting van IORP II;

- de IBP's hebben tot **31 december 2019** de tijd om de *risicobeheerfunctie* in te stellen en een verantwoordelijke voor die functie aan te stellen¹⁵.

De benoeming van een verantwoordelijke voor een sleutelfunctie moet voorafgaandelijk aan de FSMA worden voorgelegd. Behalve in geval van herbenoeming, is dergelijke benoeming voortaan ook onderworpen aan de voorafgaandelijke goedkeuring door de FSMA (zie verdere toelichting onder punt 2.3.2. in verband met de *fit & proper screening*).

2.3. PROFESSIONELE BETROUWBAARHEID en passende DESKUNDIGHEID (ART. 77 WIBP)

2.3.1. Vereisten

De vereisten inzake professionele betrouwbaarheid en passende deskundigheid (*fit & proper*) zijn in se ongewijzigd. Voorheen waren deze regels voor de leden van de operationele organen¹⁶ reeds opgenomen in de WIBP¹⁷. Nieuw is wel dat deze wettelijke vereisten thans ook uitdrukkelijk in de

¹³ Art. 77/2, § 4 WIBP.

¹⁴ De IBP moet de FSMA de nodige informatie overmaken binnen een redelijke termijn voor de benoeming en ten laatste op 30 september 2020 (Art. 162, § 2, eerste en derde lid WIBP).

¹⁵ De IBP moet de FSMA de nodige informatie overmaken binnen een redelijke termijn voor de benoeming en ten laatste op 30 september 2019 (Art. 162, § 2, tweede en derde lid WIBP).

¹⁶ Raad van bestuur en andere operationele organen (dit zijn organen met een beslissingsbevoegdheid). Organen met een loutere adviesbevoegdheid zijn niet onderworpen aan de specifieke fit & proper-toets.

¹⁷ De artikelen 24 en 25 WIBP die door de wet van 11 januari 2019 werden geschrapt.

WIBP zijn voorzien voor de personen die een sleutelfunctie vervullen en voor de personen of entiteiten waaraan een sleutelfunctie wordt uitbesteed¹⁸.

Professionele betrouwbaarheid houdt in dat de betrokken persoon eerlijk en integer is en een goede reputatie geniet. Deze betrouwbaarheid vereist van hem een onberispelijke beroepsethiek, die garant staat voor de naleving door de IBP van de in de wet vermelde verplichtingen en verbodsbepalingen, en van de gedragsregels van de IBP. De voorwaarde inzake professionele betrouwbaarheid is geen loutere formele voorwaarde die kan worden teruggevoerd op het ontbreken van een strafrechtelijke veroordeling. Deze vereiste wordt beoordeeld op individuele basis.

De passende deskundigheidsvereiste bestrijkt de beroepskwalificaties, -kennis en -ervaring die nodig zijn voor een prudent en gezond bestuur van een IBP:

- voor de leden van de operationele organen worden deze eigenschappen zowel vanuit een individueel als een collectief perspectief beoordeeld op grond van de kenmerken van de IBP (aard van de activiteit, complexiteit, risicoprofiel, ...) en van de inhoud van de opdracht en de taakverdeling binnen het operationeel orgaan, de collectieve deskundigheid van de leden van het betrokken orgaan en de mate waarin een beroep wordt gedaan op adviseurs die over de nodige deskundigheid beschikken;
- voor de verantwoordelijken voor een sleutelfunctie wordt de deskundigheidsvereiste op individuele basis beoordeeld, met dien verstande dat bij deze beoordeling rekening wordt gehouden met de mate waarin die persoon een beroep doet op andere personen voor advies of voor het uitvoeren van bepaalde controleactiviteiten.

In het geval eenzelfde persoon verantwoordelijk is voor verschillende sleutelfuncties moet hij over de noodzakelijke deskundigheid beschikken op het vlak van elk van de domeinen, waarvoor de verschillende gecumuleerde sleutelfuncties bevoegd zijn. Verder wordt sterk aanbevolen dat hij zich laat bijstaan door experts voor advies en het uitvoeren van bepaalde controleactiviteiten in de domeinen waarin hij een minder diepgaande expertise heeft.

In voorkomend geval (bijvoorbeeld bij het cumuleren van verschillende sleutelfuncties) beperkt het onderzoek van de deskundigheidsvereiste zich niet tot de persoonlijke deskundigheid van de verantwoordelijke voor de betreffende sleutelfunctie(s), maar strekt het zich ook uit tot een oordeel over de degelijkheid van de omkadering van de functie. In die context wordt rekening gehouden met de omvang, aard, schaal en complexiteit van de werkzaamheden van de IBP.

2.3.2. Toezicht – Voorafgaandelijke kennisgeving – goedkeuring

De leden van de operationele organen en de verantwoordelijken voor de sleutelfuncties moeten permanent over de voor de uitoefening van hun functie vereiste professionele betrouwbaarheid en passende deskundigheid beschikken. Het voortdurend karakter van deze "*fit & proper*"-vereisten heeft implicaties voor de verantwoordelijkheid van de betrokken persoon, de IBP en de toezichthouder.

Het is in dit kader belangrijk te benadrukken dat de IBP zelf er in de eerste plaats moet op toezien dat de leden van haar operationele organen en de verantwoordelijken voor haar sleutelfuncties permanent aan die voorwaarden (blijven) voldoen.

¹⁸ Art. 77, § 1, eerste lid WIBP.

De benoeming én de herbenoeming van een lid van een operationeel orgaan en van de verantwoordelijke voor een sleutelfunctie worden onderworpen aan een systematische controle door de FSMA. Dit toezicht is niet van toepassing op de leden van adviesorganen van de IBP.

Dit gesystematiseerd toezicht houdt volgende aspecten in¹⁹:

- de IBP moet bij elke benoeming en herbenoeming alle nodige documenten en informatie voorafgaand aan de (her)benoeming aan de FSMA meedelen.

In dit kader verstrekt de IBP bijvoorbeeld ook informatie over de adviseurs waarop beroep wordt gedaan (naam en materies). Voor de verantwoordelijken voor de sleutelfuncties licht de IBP in voorkomend geval de omkadering van de functie toe.

In afwachting van een specifieke circulaire, kan de IBP gebruik maken van de formulieren die op de website van de FSMA beschikbaar zijn (<https://www.fsma.be/nl/instelling-voor-bedrijfspensioenvoorziening-ibp>);

- voor voorstellen tot benoeming van leden van operationele organen en van verantwoordelijken voor sleutelfuncties is voortaan de voorafgaande goedkeuring door de FSMA vereist. De betrokken benoeming kan dus geen uitwerking hebben zolang de FSMA haar goedkeuring niet heeft verleend.

Deze voorafgaande goedkeuring is niet vereist voor een herbenoeming. In dit laatste geval dient enkel de voorafgaandelijke kennisgeving te geschieden. Een functiewijziging (benoeming in een ander orgaan) wordt echter wel als een nieuwe benoeming beschouwd;

- verder moet de IBP en de betrokkene de FSMA onverwijld in kennis stellen van elk nieuw feit of elke nieuwe omstandigheid die twijfel kunnen doen rijzen over de professionele betrouwbaarheid of de passende deskundigheid van de leden van de operationele organen of van personen die verantwoordelijk zijn voor een sleutelfunctie;
- de afzetting of het ontslag van de voornoemde personen moet ook onverwijld ter kennis worden gebracht van de FSMA.

Om de continuïteit van de werking van de IBP's te verzekeren voorziet de wet naar aanleiding van de omzetting van IORP II het volgende:

- voor de leden van de operationele organen zijn er geen bijzondere overgangsbepalingen. Dit betekent dat ze zonder bijzondere kennisgeving aan de FSMA hun mandaat kunnen voltooien. Voor hun (her)benoeming geldt het volgende:
 - o nieuwe leden of functiewijziging: voorafgaandelijke kennisgeving aan én goedkeuring door de FSMA. De benoeming heeft pas uitwerking na goedkeuring door de FSMA van het voorstel tot benoeming;
 - o herbenoemingen: enkel voorafgaandelijke kennisgeving aan de FSMA met aanlevering van de nodige documenten. In dit geval is er geen voorafgaandelijke goedkeuring van de FSMA vereist, maar kan zij wel optreden indien zou blijken dat de betrokken persoon niet langer voldoet aan de "*fit & proper*"-vereisten.

De wet bepaalt geen termijn waarbinnen de IBP de nodige kennisgevingen moet doen, noch binnen dewelke de FSMA haar beslissing moet nemen. Vooral de laatste termijn kan immers variëren naargelang van de complexiteit van het voorgelegde dossier. Het spreekt voor zich dat

¹⁹ Art. 77, § 2 - § 3 WIBP.

de beslissing van de FSMA binnen een redelijke termijn na de ontvangst van een volledig dossier moet genomen worden, met inachtneming van de beginselen van goed bestuur. Er wordt dan ook gevraagd de vereiste inlichtingen tijdig te bezorgen;

- voor de verantwoordelijken voor sleutelfuncties voorziet de WIBP in bijzondere overgangsbepalingen²⁰:
 - o risicobeheerfunctie: de IBP's stellen ten laatste op **31 december 2019** een verantwoordelijke voor de risicobeheerfunctie aan²¹. Aangezien het een nieuwe functie betreft, moeten alle voorstellen tot benoeming aan de voorafgaande goedkeuring van de FSMA worden voorgelegd;
 - o overige sleutelfuncties: de personen die vóór 13 januari 2019 aangesteld waren als aangewezen actuaris, compliance officer en interne auditor worden van rechtswege geacht de verantwoordelijke te zijn voor respectievelijk de actuariële, compliance- en interne auditfunctie tot op de datum van herbenoeming of de benoeming van een andere verantwoordelijke voor de betrokken functie, en dit tot ten laatste **31 december 2020**²².

Voor hun (her)benoeming geldt het volgende:

- nieuwe verantwoordelijken voor een sleutelfunctie of wijziging van sleutelfunctie (bv. cumul van verschillende sleutelfuncties): voorafgaandelijke kennisgeving aan én goedkeuring door de FSMA. De benoeming heeft pas uitwerking na goedkeuring door de FSMA van het voorstel tot benoeming;
- herbenoemingen: enkel voorafgaandelijke kennisgeving aan de FSMA met aanlevering van de nodige documenten. In dit geval is er geen voorafgaandelijke goedkeuring van de FSMA vereist, maar kan zij wel optreden indien zou blijken dat de betrokken persoon niet langer voldoet aan de "*fit & proper*"-vereisten die gelden voor de betreffende functie(s).

De IBP's maken het voorstel tot (her)benoeming van een verantwoordelijke voor een sleutelfunctie en de nodige documenten minstens **drie maanden** vóór de effectieve benoeming van de betrokkene aan de FSMA over²³.

2.4. RISICIBEHEER EN EIGEN-RISICOBEOORDELING (ORA) (ART. 76/1, § 2 EN 95/1 WIBP)

IBP's moeten voortaan om de drie jaar, of vroeger bij significante wijziging(en), een eigen-risicobeoordeling (hierna ORA) uitvoeren.

In dit kader dienen de IBP's ten laatste tegen **31 december 2020**, als onderdeel van de beleidslijn inzake risicobeheer²⁴, het beleid uit te werken inzake de uitvoering van de ORA en met betrekking tot de wijze waarop de ORA in de beslissingsprocessen van de IBP wordt geïntegreerd. Het uitwerken van een effectief en pertinent ORA-beleid is een zeer belangrijke denkoefening waarvoor IBP's voldoende tijd moeten uittrekken.

²⁰ Art. 162, § 2 WIBP.

²¹ Art. 162, § 2, tweede lid WIBP.

²² Art. 162, § 2, eerste lid WIBP.

²³ Art. 162, § 2, derde lid WIBP.

²⁴ Art. 76/1, § 1, vierde lid, 5°, a) iuncto art. 162/1, § 1 WIBP.

Wat de ORA-oefening en het ORA-verslag an sich betreft, raadt de FSMA aan om deze, in de mate van het mogelijke, te laten samenvallen met de volgende herziening van de SIP om aldus tot een coherente cyclus te komen van de herziening van de sleuteldocumenten van de IBP. Het eerste ORA-verslag dient echter vóór **13 januari 2022** aan de FSMA overgemaakt te worden.

2.5. UITBESTEDING (ART. 78 WIBP)

IBP's moeten de FSMA tijdig in kennis stellen van de uitbesteding van een functie, activiteit of operationele taak²⁵.

Voor wat betreft de uitbesteding van sleutelfuncties of van belangrijke of kritieke taken, moet de IBP de FSMA voortaan echter in kennis stellen voor dat de uitbestedingsovereenkomst in werking treedt.

Om te beoordelen of een functie, activiteit of taak kritiek of belangrijk is, moet worden nagegaan of die van essentieel belang is voor de bedrijfsvoering van de IBP. Een functie, activiteit of taak moet als kritiek of belangrijk worden beschouwd indien de IBP zonder deze functie of activiteit niet in staat zou zijn om het beheer van pensioenregelingen uit te voeren. Het betreft in alle geval activiteiten zoals pensioenadministratie, activabeheer, actuariel beheer, boekhouding en rapportering.

3. GRENDOVERSCHRIJDENDE ACTIVITEITEN EN OVERDRACHT

Eén van de belangrijke doelstellingen van IORP II is het wegwerken van juridische obstakels voor grensoverschrijdend beheer door IBP's, met als ambitie de creatie van een interne markt voor bedrijfspensioenvoorziening. Daartoe bevat deze richtlijn een aantal wijzigingsbepalingen die in hoofdzaak verband houden met:

- een definitie van het grensoverschrijdende aanknopingspunt voor grensoverschrijdende activiteiten en grensoverschrijdende overdrachten;
- een bijzondere procedure voor de uitvoering van een grensoverschrijdende overdracht;
- de opheffing van de mogelijkheid om bijzondere beleggingsregels te bepalen voor de activa die behoren tot een grensoverschrijdende activiteit;
- de afbakening van de prudentiële toezichtsmateries;
- de draagwijdte van de volledige dekkingsvereiste.

De belangrijkste van deze aanpassingen is de invoering van een afzonderlijke procedure voor een grensoverschrijdende overdracht die al of niet kan resulteren in een grensoverschrijdende activiteit.

De op een grensoverschrijdende activiteit toepasselijke wetgeving wordt niet gewijzigd.

²⁵ Art. 78, § 4 WIBP.

De invoeging van IORP II vormde ook de aanleiding voor een herziening van het Boedapest Protocol dat een aantal afspraken bevat voor samenwerking tussen de bevoegde autoriteiten van de lidstaten die betrokken zijn bij het toezicht op grensoverschrijdende verrichtingen van IBP's²⁶.

De FSMA zal op korte termijn een circulaire²⁷ publiceren waarin de verschillende kennisgevings- en goedkeuringsprocedures worden toegelicht en de bijhorende standaardformulieren voor de samenstelling van het toezichtsdossier ter beschikking worden gesteld. Die procedures en formulieren hebben betrekking op:

- (1) de kennisgeving van een grensoverschrijdende activiteit door een Belgische IBP;
- (2) de aanvraag tot goedkeuring van een grensoverschrijdende overdracht naar een Belgische ontvangende IBP die resulteert in een grensoverschrijdende activiteit;
- (3) de aanvraag tot goedkeuring van een grensoverschrijdende overdracht naar een in België ontvangende IBP die niet resulteert in een grensoverschrijdende activiteit;
- (4) de toestemming met een grensoverschrijdende overdracht door een Belgische overdragende IBP;
- (5) de kennisgeving van een activiteit in land dat geen lid is van de EER door een Belgische IBP.

De aangepaste/nieuwe procedures gelden voor de grensoverschrijdende verrichtingen of verrichtingen in een Staat die geen lid is van de EER die aan de FSMA ter kennis worden gebracht vanaf 13 januari 2019.

4. DIVERSE ASPECTEN

4.1. MEEDELEN VAN SIGNIFICANTE WIJZIGINGEN (ART. 54 WIBP)

Zoals voorheen reeds het geval was voor grensoverschrijdende activiteiten, licht een IBP de FSMA voorafgaandelijk voortaan in over haar voornemen om een significante wijziging aan haar activiteiten of haar werking aan te brengen. Bij deze kennisgeving moeten ook de inlichtingen en documenten van het vergunningsdossier worden gevoegd, zoals aangepast aan de nieuwe of gewijzigde activiteit.

Substantiële wijzigingen hebben betrekking op bijvoorbeeld de toetreding of het vertrek van een bijdragende onderneming, het beheer van een nieuwe of nieuwsoortige pensioenregeling of een belangrijke wijziging in de aard van de beheerde pensioenregeling(en), de overdracht van pensioenverplichtingen, ... Er wordt benadrukt dat het hier enkel wijzigingen betreft die een

²⁶ Protocol relating to the Collaboration of the Relevant Competent Authorities of the Member States of the European Union in particular in the Application of the Directive 2003/41/EC of the European Parliament and of the Council of 3 June 2003 on the Activities and Supervision of Institutions for Occupational Retirement Provision (IORPs) Operating Cross-Border Activity (CEIOPS-DOC-08-06-Rev1) (Boedapest Protocol).

Dit protocol werd vervangen door een EIOPA-beslissing (Decision of the Board of Supervisors on the collaboration of the competent authorities of the Member States of the European Economic Area with regard to the application of Directive (EU) 2016/2341 of the European Parliament and of the Council of 14 December 2016 on the activities and supervision of institutions for occupational retirement provision (IORPs)). Het gewijzigd Boedapest Protocol, zoals aangepast aan de bepalingen van richtlijn IORP II, vormt een bijlage bij deze EIOPA beslissing (https://eiopa.europa.eu/Publications/Protocols/EIOPA-BoS-18-321_ANNEX_Decision_IORPII_cross-border_collaboration.pdf).

²⁷ Circulaire tot vervanging van Circulaire CBFA_2010_03 dd. 12 januari 2010.

betekenisvolle impact kunnen hebben op de werkzaamheden, de financiële toestand of de organisatie van de IBP.

Deze kennisgeving betekent niet dat de FSMA deze wijzigingen moet goedkeuren vooraleer ze van start kunnen gaan. Dit impliceert dat ze deze wijzigingen dus niet in alle gevallen onmiddellijk aan een onderzoek zal onderwerpen zoals bij een vergunningsaanvraag.

4.2. MULTIWERKGEVERS-IBP'S ZONDER BANDEN (ART. 20/1 WIBP)

Multi-werkgevers-IBP's zonder banden zijn IBP's die doorgaans op initiatief van gespecialiseerde dienstverleners worden opgericht. Ze beheren pensioenregelingen van verscheidene bijdragende ondernemingen die niet tot dezelfde ondernemingsgroep behoren. De effectieve leiding van deze IBP's ligt doorgaans in de handen van de initiatiefnemende dienstverlener.

Artikel 20/1 WIBP bevat een aantal bijzondere regels voor deze categorie van IBP's. Deze regels zijn bedoeld om de betrokkenheid van de bijdragende ondernemingen te versterken en om te vermijden dat sommige bijdragende ondernemingen belemmerd worden in hun deelname aan het beslissingsproces over materies die de facto een weerslag op hen hebben als bijdragende onderneming. De statuten mogen deze rechten niet inperken.

De betrokken IBP's beschikken over een termijn tot **31 december 2019** om zich naar de nieuwe regels te schikken²⁸.

4.3. BELEGGINGEN – PERMANENTE INVENTARIS (ART. 90 E.V. EN 93 WIBP)

De bepalingen van titel II, hoofdstuk V, afdeling VI van de WIBP in verband met de beleggingen van IBP's zijn voortaan van toepassing op alle activa en niet enkel op de dekkingswaarden en dit in overeenstemming met de Europese richtlijnen. IBP's die problemen zouden ondervinden om deze bepalingen vanaf **13 januari 2019** toe te passen op al hun activa worden verzocht contact op te nemen met de FSMA.

Voortaan moeten de IBP's ook alle activa opnemen in de permanente inventaris (per afzonderlijk vermogen). Hierin moeten de dekkingswaarden afzonderlijk worden geïdentificeerd²⁹.

De IBP's geven in de SIP voortaan ook de wijze aan waarop ze in hun beleggingsbeleid rekening houden met milieu-, sociale en governance-factoren³⁰.

De FSMA beveelt aan om, indien nodig, de SIP in overeenstemming te brengen met de gewijzigde bepalingen van de WIBP bij de eerstvolgende herziening ervan. Krachtens de overgangsbepalingen³¹ moet dit echter ten laatste tegen **31 december 2020** gebeuren.

²⁸ Art. 162/1, § 2 WIBP.

²⁹ Art. 93 WIBP.

³⁰ Art. 95, tweede lid WIBP.

³¹ Art.162/1, § 1 WIBP.

4.4. OVERDRACHTEN (ART. 133 WIBP)

Voortaan moeten de overdrachten van pensioenverplichtingen naar een andere IBP of naar een verzekeringsonderneming voorafgaandelijk aan de FSMA worden gemeld.

Ook moet worden rekening gehouden met bepaalde meerderheidsregels voor de goedkeuring van een overdracht door de betrokken aangeslotenen en pensioengerechtigden.

Zie onder punt 3 voor verdere toelichting bij grensoverschrijdende overdrachten.

4.5. FORMELE AANPASSING VAN DOCUMENTEN (ART. 162/1, § 1 WIBP)

De IBP's beschikken over een termijn tot **31 december 2020** voor de opstelling en aanpassing van hun documenten om ze in lijn te brengen met de nieuwe regels³². Het betreft hier de sleuteldocumenten zoals de statuten³³, beheersovereenkomst³⁴, de SIP³⁵, het financieringsplan³⁶ en de diverse beleidslijnen inzake governance³⁷.

4.6. E-CORPORATE

In afwachting van een herziening van de circulaire over de rapportering, waarin ook de handleiding voor het platform eCorporate zal worden opgenomen, kunnen de IBP's gebruik maken van de bestaande rubrieken van eCorporate (bv. benoeming van de leden van operationele organen, ...) en voor de nieuwe documenten van de volgende nieuwe rubrieken van eCorporate. In het geval er nog geen bijzonder formulier beschikbaar is, kan de vereiste informatie onder een andere vorm worden opgeladen:

Rubriek	Document
III.A.13.	Kennisgeving significante wijzigingen
III.B. [...]	Grensoverschrijdende activiteiten en activiteiten in een Staat die geen lid is van de EER
III.C [...]	Grensoverschrijdende overdrachten, al of niet resulterend in een grensoverschrijdende activiteit
III.D.1.	Overdrachten, andere dan grensoverschrijdende
IV.B.17.	Beleid inzake risicobeheer
IV.B.18.	Beloningsbeleid

³² Art. 95 WIBP.

³³ Met dien verstande dat de IBP's die pensioenregelingen beheren voor ondernemingen die niet tot dezelfde ondernemingsgroep behoren (multi-werkgevers-IBP's zonder banden) hun statuten reeds tegen 31 december 2019 moeten aanpassen aan de bijzondere regels vervat in artikel 20/1 WIBP (zie rubriek 4.2. van deze mededeling).

³⁴ Art. 79 WIBP.

³⁵ Art. 95 WIBP.

³⁶ Art. 86 WIBP.

³⁷ Art. 76/1, § 1, vierde lid, 5° en 6° WIBP.

IV.B.19.	Kennisgeving uitbesteding
V.7.	Benoeming verantwoordelijke voor de risicobeheerfunctie

5. OVERZICHTSTABEL OVERGANGSMAATREGELEN

datum	Thema
Vanaf 13 januari 2019	<ul style="list-style-type: none"> – Inwerkingtreding van de wet van 11 januari 2019 – Fit & proper screening bij alle benoemingen en herbenoemingen van leden van operationele organen – Meedelen aan de FSMA van de uitbesteding van sleutelfuncties en belangrijke en kritieke taken en activiteiten vóór de inwerkingtreding van de overeenkomst – Notificatie van een nieuwe grensoverschrijdende activiteit en van een grensoverschrijdende overdracht volgens de nieuwe procedures – Voorafgaandelijke mededeling van overdrachten van pensioenverplichtingen – Toepassen van de beleggingsregels op alle activa en opname van alle activa in de permanente inventaris
Ten laatste op 31 december 2019	<ul style="list-style-type: none"> – Benoeming van een verantwoordelijke voor de risicobeheerfunctie – Aanpassing aan de regels inzake multi-werkgevers-IBP's zonder banden
Ten laatste op 31 december 2020	<ul style="list-style-type: none"> – Benoeming van de verantwoordelijken voor de sleutelfuncties, met uitzondering van de risicobeheerfunctie – Formele aanpassing van de sleutel- en governance-documenten
Ten laatste op 13 januari 2022	<ul style="list-style-type: none"> – Uitvoering van eerste ORA-oefening en mededeling van het ORA-verslag aan de FSMA

De Voorzitter,

Jean-Paul SERVAIS